

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

Abonnement : 6 fr. per jaar.
 Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
 De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
 Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.
 Reclamen, vonnissen en andere artikelen vooraan of binnen in het blad : 1 fr. den drukregel.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.
 De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en zaterdags.
 Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, **grootte Markt n° 37-39, te Tongeren.**

De personen die een abonnement aan den Postrijder nemen voor het jaar 1885 zullen het blad gratis ontvangen te rekenen van den dag hunner inschrijving tot nieuwjaar. Men kan den Postrijder een, twee of driemaal per week ontvangen. De prijs is bepaald als volgt:
 Driemaal per week fr. 6,00
 Twee maal » fr. 5,00
 Een maal » fr. 4,00

TONGEREN, DEN 2 DECEMBER.

Wat zijn ze te beklagen !

Lezer, hebt gij nog geene tranen van medelijden vergoten over het ongelukkig lot der afgedankte onderwijzers ? Of zou uw hart van steen zijn dat gij daar on gevoelig aan blijft ? Immers als ge de liberalen hoort klagen en te werk gaan, dan zoudt ge zeggen dat al die meesters nu op straat liggen en hun brood moeten gaan vragen, ai ! ai ! ai !
 Wilt gij eens eene van die droevige historien hooren ? Luistert :

Mijnheer Jules, de schoolmeester van mijn dorp is 27 jaar oud. Hij is de zoon van eenen schoenmaker die goed op zijn leeder moet kloppen om aan zijn brood te komen. De oudste broeders van Jules zaten nog al vroeg naast vader op het stoelke om den stiel te leeren ; doch Jules was de jongste en daar zijn vader prisdde al helpers genoeg te hebben, zond hij Jules naar de normaalschool.

Hij betaalde daarvoor iets van 100 fr. 's jaars en zelfs die honderd franken werden hem nog toegestoken als 't nood was. Voor die honderd of mistochten als die 30 fr. leerde de schoenmakersjongen drie jaar lang vlaamsch, fransch en meer andere dingen, en werd aldus mijnheer Jules. Intusschen moest pachter Claes, de gebuur van daar neven, die er anders nog al warmstien in zat, alle mogelijke besparingen doen om aan zijn zoon dat te kunnen laten wat fransch leeren op een pensionaat dat 400 a 200 fr. 's jaars kostte.

De loting kwam. Pachter Claes moest voor zijn zoon zoon bij de 2000 fr. betalen om hem vrij te koopen, of wel hem laten soldaat te worden ; 't was wred in de slechte boerenjaren, en er viel misschien wel een traan op die 2000 fr. waarvoor de pachter zijn goed had moeten belasten. Mijnheer Jules integendeel dacht op geene loting ; hij wist nauwelijks of men voor hem een goed of een slecht nummer getrokken had ; hem was het eender, hij was vrij.

Hezelfde jaar bekam mijnheer Jules een diploma ; hij werd hulponderwijzer met eenen trek van 1200 fr. dus iets van 4 fr. per dag. Zooveel hadden zijne broeders 't huis nooit gewonnen, maar voor Jules was het maar een begin ; de schoone dagen gingen eerst komen. De wet van 1879 kwam op ; de hoofdonderwijzer, een brave katholieke, gaf zijn ontslag en Jules werd hoofdonderwijzer met eene jaarwedde van 2500 a 3000 fr. want minder mocht de gemeenteraad niet geven. Voor die 2500 a 3000 fr. iets van 9 fr. daags, gaf Jules het onderwijs aan de 20 of 25 kinderen die hem bleven. Zoo ging het vijf jaar en ieder jaar werd ten minste een bankbriefje van 1000 fr. in Jules coffert weggelegd want met 1500 fr. kon hij deilig rondkomen.

Doch helaas ! aan alles is een einde. De katholieken kwamen boven om alles te bederven. Ingevolge van de nieuwe wet werden op de gemeente van Jules de katholieke scholen aangenomen en vermits er twee gemeentescholen waren, werd die van Jules afgeschaft. Nu zit mijnheer Jules zonder plaats en... misschien zonder trek ? Hela ! mijnheer Jules behoudt de twee derden van zijn trek, dus over de helft. Een hoelang moet dit duren ? Wel dit moet duren tot hij eene andere plaats zal hebben die ook 1600 fr. opbrengt.

Wein, lezer, is dit gene droevige historie ? Zoudt ge daar geene tranen bij vergieten ? Terwijl alles zoo slecht gaat, terwijl zooveel werklieden zonder werk en zonder brood zitten, heeft mijnheer Jules eene daghuur van 3 a 6 fr. om niets te doen ? En te Brussel maakt men revolutie omdat de schoolmeesters toch zoo slecht behandeld worden. Wat heeft Jules gelachen als hij dit hoorde.

N. B. — Wij geven dit voorbeeld, omdat het meest voorkomt. Vele andere onderwijzers, meer jaren dienst hebbende, trekken meer ; en geen enkele heeft minder dan 1000 fr.

Midden-Afrika.

Volgens een gerucht dat door de dagbladen wordt meegedeeld zou de konferentie van Berlyn voornemens zijn aan België den last optedragen der militaire bescherming van Midden-Afrika, dat onzijdig zou verklaard worden.

Wij hopen dat het Belgisch gouvernement er nooit zal in toestemmen dergelijken last uit te voeren. Indien er nog een middel moest gevonden worden om den afkeer van onze vreedelievende bevolking voor het soldaatijsspel te vermeerderen dan zou men er geen beter kunnen vinden dan jaarlijks een deel onzer volksjongens naar Midden-Afrika te zenden, om er onder de moordende zonnestralen van dit heete gewest te bezwijken.

Van de 10 Belgische officieren welke het gewaagd hebben zich naar Midden-Afrika te begeven, zijn er ten minste acht, in den bloei des levens, gevallen om niet meer op te staan. Hetzelfde zou

gebeuren met de soldaten welke wij er zouden heenzenden.

Daarenboven kan ons die gezegde militaire bescherming niets anders bijbrengen dan een aanzienlijk geldverlies voor de schatkist, verlies dat weeral bij middel van belastingen zou moeten aangevuld worden.

Dat Koning Leopold, in zijnen edelmoedigen iever om Midden-Afrika te helpen beschaven, daar een deel van zijne fortuin aan slachtoffers, wij hebben er niets tegen. Z. M. gebruikt zijn geld zooals hij het goedvindt.

Maar wij zouden het eene ongehoorde dwaasheid vinden de miljoenen der lastenbetalers, die er hier niet te veel zijn, den weg naar Midden-Afrika optezenden, en dan nog vooruitzicht op eenen anderen uitslag dan van Midden-Afrika eene begraafplaats voor jonge Belgen te maken.

Sterfgeval.

DOOD VAN M. ATH. DE MEESTER.

Een droevig en grievend verlies heeft Antwerpen en ook onze partij in het bijzonder, getroffen : M. Athanase de Meester, lid van den Senaat, is na eenige dagen ziekten, op zijn kasteel, in den Heer overleden.

M. de Meester was een Antwerpenaar in den vollen zin des woords, dus een Vlaming in de ziel : hij heeft in zijnen levensloop aan Antwerpen, aan het lijdend menschedom, aan zijne medemenschen onzeglijk veel diensten bewezen en nu hem de politieke loopbaan geopend was, zou hij deze diensten, voortvloeiend uit zijn goed hart, tot in het oneindige hebben uitgebreid. Wij mogen het zeggen : een edel man, met een hart zooals er weinige zijn, een eerlijk man, een uitmuntend katholiek is ons in den vollen bloei des levens ontnomen. (Handelsblad.)

L'indicateur des chemins de fer, pour la période commençant le 1er décembre est en vente chez M. COLLEE, libraire, Grand-Place, 37-39, à Tongres.
 Prix avec carte 25 centimes.

BINNENLAND

Men schrijft uit Luik :

De politie was den 5 augusti laatstleden in een geheim onthutst gedrongen en heeft er vastgesteld wat zij zocht vast te stellen. De politie kwam er binnen bij middel van ladders door de geburen geleend, nadat personen, die het eens waren met de politie, in huis gegaan waren. De pensionnair van dit huis werden om 2 uren 's nachts weggeleid onder de toezichting der geburen.

De vrouw die dit huis hield, de echtgenote Gertrude S., leefde sedert lang gescheiden van haren man, die het land verlaten heeft ; na dat de politie haar huis had doen sluiten, ging zij een schoon huis bewonen in de Guilleminstraat.

Den 30 oktober vernam men dat zij zich zelfmoord had. Men schreef die zelfmoord toe, sommigen aan verlies van geld, anderen aan liefdesverdriet. Men leide echter niet veel op dit voorval, omdat die vrouw niemand achtig bezat. Maar nu begint men er meer over te spreken. Men beweert dat hare zelfmoord zou toe te schrijven zijn aan vervolgingen en bedreigingen van allen aard, en men zegt dat de personen die den 5 augusti de politie geholpen hebben om in haar onthutst te geraken, juist diegenen zouden zijn welke de vrouw gezegde moeilijkheden hebben aangedaan en haar geld hebben afgeperst om haar te vrijwaren tegen vervolgingen, die overigens geene plaats hebben gehad.

De personen die door het openbaar gerucht aangeduid worden, zijn twee advocaten en een kandidaat in de rechten ! Men kan oordeelen hoeveel gerucht dit maakt in de wereld der advocaten en magistraten. De tuchtraad van de orde der advocaten is met de zaak bemoeid. Een onderzoek is geopend. Talrijke getuigen, advocaten, agenten, enz. alsmede de beschuldigen zijn reeds onderhoord. Men verzekert dat de beschuldigen tot voor hunne verdediging zeggen dat zij gehandeld hebben in 't belang der maatschappij.

— Een jager van Luik, de heer E. O., op jacht in de bosschen van St-Ode, ontmoette een wild varken van eene zeldzame grootte. De honden vervolgd het dier en het monster sprong in de waters der Ourthe. Eer het den overkant bereikt had, schoot de heer O., het eenen kogel in het lijf. Nooit velde men in de jachten van St-Ode zulk monsterachtig beest meer.

— Eene voddenkoopster van Luik had onlangs eene hoop oude voddens gekocht, waaronder eenige kardoezen, welke zij als onschadelijk aanzag. Eergerster speelde hare kinderen met die gevaarlijke voorwerpen. Eensklaps ontlofte er eene der kardoezen, erg gekwetst en naar het Beiersch gasthuis overgebracht.

— De politie van Doornik heeft de hand op eenen gevaarlijken dief gelegd. Zijne buitengewone zwaarlijvigheid wekte achterdocht op en men dwong hem op het politiebureau zich te ontkleden. Oordeel over het gelach dat er opging wanneer die meneer het een na het andere de volgende

stukken aflegde : twee pardessus, twee frakken, twee broeken, drie flanelen ondervesten, twee hemdens, een beddelaken, handdoeken, enz.

— Men schrijft uit Bergen, 25 november :

Er heeft zondag in het visscherstraatje, te Bergen, een moorddaanslag plaats gehad. De gebroeders Henri en Frans Adrien hadden met elkander getuist ; deze leste nam zijn pennekes en plofte het in den rug van zijnen tegenstrever. Het lemmer bleef in den rugraat steken. Daar Henri met eenen blok sloeg, werd Frans woedend en haalde een lang keukennmes. De geburen belietten hem echter zijn besluit ten uitvoer te brengen. De gekwetste werd naar het gasthuis gedragen en verkeert in wanhopigen toestand. Het parket is ter plaatse geweest ; de broedermoorder werd aangehouden.

Sedert enigen tijd werd de politie van Gent (Entrepot) gewaar dat er van de aankomende wagons suiker werd gestolen. Om hieraan een einde te stellen, deed de heer commissaris der statie een twaalfal wagons buiten het beluik plaatsen, ten einde alzoo de dieven, middelokken. De list was goed. De dieven niet wetende dat de wagons door den heer commissaris Conyreur bewaakt werden, kwamen af en werden geknipt. Eene geheele bunde van jonge kerels, die niet aan hun proefstuk zijn en waarvan verscheidene reeds meer dan eene veroordeling hebben ondergaan, werden op heeterdaad betrapt en aangehouden.

— Ontploffing in de buskruijfabriek van Wetteren. — Vrijdag namiddag is er te Wetteren in de buskruijfabriek eene gewijdige ontploffing ontstaan.

Verhaasten wij ons te melden dat er geene ongelukken van personen te betreuren zijn. Alles bepaalt zich bij de stoffelijke schade.

De ontploffing had plaats eenige minuten na den middag. Drie ontzaglijk geweldige slagen benevens verschillende kleine ontploffingen werden waargenomen en verspreidden den hevigsten schrik in de gemeente Wetteren, die reeds meer dan eene beproeving wegens de nabijheid der buskruijfabriek heeft moeten onderstaan.

De gemeente is er ditmaal goed van afgekomen. Niet eene vensterruit werd verbrijzeld. De ontploffing is ontstaan in de mengzaal waar zich 21 tonnen poeier bevonden, te zamen omtrent 2000 a 2500 kilogr. buskruij bevattende. De mengzaal is verbonden aan eene reeks van kleine werkhuizen, afgescheiden door muren van minstens een meter dikte.

Deze scheidingsmuren hebben den schok onderstaan, doch de zeer dunne gevelduren werden er gehavend, om niet te zeggen totaal vernield. De platte daken, altijd voorzien van eenen voorraad water en bedekt met zinken platen, werden gescheurd en in de lucht geworpen.

De schutsmuur op eenigen afstand der werkhuizen opgericht, werd insgelijks erg beschadigd. De stoffelijke schade wordt geschat op 10,000 fr.

Op het oogenblik der ontploffing waarvan men de oorzaak niet kent, waren er twee opzichters in de lokalen. De eene koos onmiddellijk het hazepad, de andere werd met het hoofd tegen den muur geslingerd en viel bewusteloos ten gronde. Toen hij bekwaam vloog hij als een pijl uit het werkhuizen. In de nabijheid in het veld, waren ook vier werklieden die zich uit de voeten hebben kunnen maken.

De oorzaak der ontploffing is nog onbekend. Het werk zal heden reeds hernomen worden.

Latere berichten melden dat het ontlofte buskruij van zeer goede kwaliteit was, bestemd om naar Afrika verzonden te worden.

De laatste ontploffing te Wetteren is die geweest van 30 mei 1880 ; toen hadden 20,000 kilos buskruij vlam gevat en negen werklieden werden op den slag gedood.

Voegen wij erbij, dat in de poederfabriek van Wetteren de zorgvuldigste maatregelen genomen worden.

Over de ontploffing in de buskruijfabriek te Wetteren, lezen wij in de Eendracht dier stad :

« Vrijdag, kwart na twaalf ure 's middags, werden de bewoners van onze gemeente en van 't omringende verrast door drie open volgende dollle slagen, die de deuren en vensters der woningen deden rammen. Wij vernamen terstond dat er eene ontploffing ontstaan was ter koninklijke buskruijfabriek. Het gelief is ontstaan in eene plaats waar men de buskruij te worden vervaardigd maalt, om later tot buskruij te worden vervaardigd en het is te denken, dat het slechts die stoffen geweest zijn, die voor gevat hebben, en dit juist op gemeld uur, of anders zouden er wellicht ernstige ongelukken en misschien menschenlevens te betreuren zijn geweest.

« Thans bepaalt alles zich slechts tot stoffelijke schade, welk nogal tot eene belangrijke som behoort.

« Een werkmans is licht gekwetst, door eenen steen dien hij op het hoofd kreeg.

« De heeren burgemeester de Kerchove, dokter van Turenhout en andere raadsleden, alsook de eerv. heeren gerestlijken, de gendarmerie en de politie, en menige moedige ingezetenen waren spoedig ter plaats, om zoo noodig, hulp te bieden.

« In den namiddag waren hier reeds vele vromdelingen aangekomen, om de plaats der ramp te beschouwen, doch, zij zijn teleurgesteld mogen terugkeeren van waar zij gekomen waren,

want er werd aan niemand de toelating gegeven het gesticht binnen te treden. »

* *Gedachte van eenen postbedienden aan de vrouwen.* — Eene getrouwde vrouw is een brief die aan zijn adres te recht gekomen is.

Een jonge juffer is een brief die nog niet verzonden is.

Eene oude juffer is een brief die, uit hoofde van gebrekkig adres, niet is kunnen besteld worden !

* *De rechter.* — Beschuldigde, het is dus bewezen dat gij twee messteken gegeven hebt.

Beschuldigde. — Och, mijnheer de rechter, de eerste steek moet niet tellen, zij is op het been afgeschampt.

BUITENLAND

Frankrijk.

MEVR. CLOVIS HUGUES.

De wandelzaal in het gerechtshof te Parys, is donderdag morgend het toneel geweest van een bloedig drama.

Het hof van heroepn korrekcionnele zaken had onlangs bij verstek het vonnis bekrachtigd, waarbij Morin, de belager van Mevr. Clovis Hugues (wier man afgevaardigde is voor Marseille) in zake der echtscheiding Lenormand, veroordeeld werd wegens valsche getuigenis tot 2 jaar gevang, 200 fr. boete en 500 fr. schadevergoeding.

Zekere gravin d'Osmond, die onlangs overleden is, steunende op inlichtingen door Morin verkregen, had gezegd dat haar echtgenoot, de heer Lenormand, in betrekking had gestaan met mej. Royanez, thans mevr. Clovis Hugues. De heer Lenormand nochtans was de eerste geweest om tegen deze beschuldiging te protesteeren.

De zaak zou donderdag weder opgevoeren worden, daar Morin verzet aantekend had tegen bovengemeld vonnis, Mr Angeli, verdediger van dezen laatste, had geschreeven om eene uitstel van 14 dagen, daar eene ongesteldheid hem belette naar het gerechtshof te gaan.

Het hof stond het uitstel toe.

Eischers en betichten verlieten alsdan de verhoorzaal.

M. en Mevr. Clovis Hugues bevonden zich op eenige stappen afstand van de inkomder in den gang. Zij onderhielden zich met hunne advocaten toen den heer Morin voorbijging.

Mevr. Clovis Hugues verliet aanstands hare gezellen en Morin naderende, wierp zij hem het woord *ellendige !* naar het hoofd. Zij was in eenen breeden pels en mantel gehuld en had eenen grooten hoed op. Eensklaps deed zij haren sluier naar omhoog, haalde een revolver van onder haren mantel te voorschijn en loste opvolgend vijf kogels op Morin, die was heengegaan zonder te antwoorden. Twee kogels gingen in eene kornis verloren, maar de drie anderen raakten hun doel. Morin was aan het hoofd, den hals en in de borst getroffen.

Hij viel stervend neer.

Een breede plas bloed wees ten 2 ure, aan de talrijke nieuwsgierigen nog de plaats waar het slachtoffer gevallen was.

De opschudding door het gebeurde tweeweggebragt, was groot. Advokaten, avoués, bedienden en wakers, politieagenten en gendarmen waren op het gerucht der losbrandingen toegesnel.

Mevr. Clovis Hugues werd aanstands ontpandend door twee dienstdoende gendarmen aangehouden en voor den commissaris den heer Dhers gebracht.

Haar echtgenoot, die insgelijks aan de hevigste ontroering ten prooi was, naderde haar op dit oogenblik en zezde :

— Ik wensch u geluk, engel. (*Je te félicite, mon ange*).

De heer Gafineau deed het onmogelijke om Clovis Hugues weg te leiden, toen de politieagent ook den afgevaardigde van Marseille aanhield.

— Als vertegenwoordiger van het volk ben ik onschendbaar, protesteerde de heer Clovis Hugues. Door mij aantehouden schendgij de Grondwet. Mijne vrouw heeft openen degeniet (*coquin*) geschoten. Hij belastet ons sedert 15 maanden.

Hij liet zich nochtans zonder verstand te bieden tot voor den commissaris geleiden.

Wat Morin betreft hij werd aanstands op eene berrie naar het gasthuis gebracht. Zijn toestand is wanhopig.

Een der kogels is door het bovenste deel van den schedel gedrongen, daar het slachtoffer zich gebogen heeft, terwijl Mev. Clovis Hugues schoot. De tweede kogel is tusschen vel en vleesch rond den hals gelopen en is bij den nek blijven steken, waar hij eene kleine ronde vormt. De derde kogel eindelijk steekt in de borst op de hoogte van de longen.

Geen der kogels is er tot nu toe uitgehaald.

Morin was ten 5 ure op zijn uiterste en werd als dan bediend door eenen onderpastoor van *Notre-Dame*.

Mevr. Clovis Hugues en haar echtgenoot werden zooals wij zezden, voor den commissaris Dhers gebracht. Terwijl deze hen ondervraagde, kwam de procureur der republiek binnen en nam de leiding van het onderzoek op zich.

Op het laatste oogenblik liep het gerucht dat Morin dood was.